
[2021-72-RE](#)

Causa 2021-72-RE

(BancSabadell d'Andorra, SA c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 470-2021. Recurs d'empara

Sentència del 20 de desembre del 2021

BOPA núm. 141, del 29 de desembre del 2021

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 16 de setembre del 2021, per la representació processal de l'entitat bancària BancSabadell d'Andorra, SA, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat de la Batllia en el marc de l'execució 0538-3/2009, que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un procés degut de durada raonable, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret fonamental esmentat, que declari que la part recurrent ha d'obtenir una indemnització de 10.000,00 €, més les costes processals de totes les instàncies, o si el Tribunal considera que el quàntum de la indemnització ha de ser declarat per la jurisdicció ordinària, que es declari el seu dret a ser indemnitzada. També demana que en cas que en el moment del pronunciament de la sentència constitucional la inactivitat de la Batllia persisteixi, se l'insti a lliurar una còpia de la totalitat de l'expedient d'execució en un termini de 5 dies hàbils, a continuar l'execució i a traslladar "*l'escrit de terceria de domini presentat per tercer, i obertura del procediment contradictori*";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'acte del Tribunal Constitucional del 12 d'octubre del 2021 que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, aquesta causa;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 2 de novembre del 2021, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 21 d'octubre del 2009, el BancSabadell d'Andorra, SA va presentar una demanda civil en reclamació de quantitat contra la Immobiliària Flodor, SL i contra els Srs. Joel Xavier Agualeles Bringué i els hereus de la Sra. Adoració Agualeles Escuer, en què sol·licitava que es condemnés els defenents al pagament de 287.201,04 €, incrementats dels interessos contractuals pactats, així com al pagament de les despeses processals.

Aquell mateix dia, les parts van signar una transacció judicial, posteriorment homologada judicialment, en què els defenents reconeixien un deute de 287.345,00 €, inclòs el deute principal, els interessos contractuals meritats i les costes processals, i es pactaven les clàusules financeres mitjançant les quals es duria a terme el pagament.

1.2. Atès que la part demandada no va acomplir els pactes d'aquesta transacció, el 7 d'octubre del 2011, el BancSabadell d'Andorra, SA va demanar l'execució de la transacció esmentada.

1.3. Es va iniciar el procediment d'execució, procedint-se a diversos embargaments i a la venda en pública subhasta dels béns immobles hipotecats en el préstec objecte de la transacció, béns que van ser adjudicats a l'entitat bancària recurrent en reducció del deute.

1.4. A partir del 4 de febrer del 2019 no es troba cap altre actuació d'execució, ni s'ha efectuat cap més pagament en reducció del deute.

1.5. Al mes de juny del 2020, la part recurrent va consultar l'expedient d'execució i va constatar que un tercer havia interposat una demanda de terceria de domini en relació amb unes accions societàries embargades en el marc de l'execució en litigi, de la qual no s'havia informat, ni donat trasllat a la part recurrent.

1.6. El 29 de juny del 2020, la representació processal de BancSabadell d'Andorra, SA va presentar un escrit davant la Batllia en què demanava el trasllat d'una còpia de l'escrit de terceria de domini presentat, oposant-se a qualsevol aixecament d'embargament i demanant que s'obris un procediment contradictori per tal de poder manifestar-se al respecte.

1.7. No havent rebut cap resposta, el 12 de març del 2021 i el 18 de maig del mateix any, la part recurrent va reiterar per escrit les seves pretensions.

1.8. El 16 de setembre del 2021, la representació processal de l'entitat bancària BancSabadell d'Andorra, SA va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat de la Batllia en el marc de l'execució 0538-3/2009, que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un procés degut de durada raonable, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de l'entitat bancària recurrent

- En primer lloc, la part recurrent considera que d'acord amb la jurisprudència constitucional, aquest recurs és procedent, ja que contra la inactivitat processal no hi cap cap altre possibilitat que insistir en la pretensió -com així es va fer- i interposar un recurs d'empara constitucional.
- En segon lloc, manifesta que en aquest cas la vulneració del dret a un procés degut és clara; després d'exposar el significat del concepte i el "*mètode*" de mesura precisat per la jurisprudència constitucional, al·lega que han transcorregut 8 anys fins a la realització forçosa dels béns hipotecats i que des del mes de febrer del 2019 la Batllia no ha efectuat cap més diligència d'execució.
- Afegeix que no hi ha cap complexitat en aquest procediment d'execució i que els llargs períodes d'inactivitat judicials són constatables i no tenen justificació.
- També posa en relleu que fa més d'1 any i 3 mesos que va demanar una còpia dels autes d'execució i que la Batllia no ha donat encara cap resposta.
- Denúncia igualment l'acceptació d'una demanda de terceria de domini presentada per un tercer, sense que s'hagi donat trasllat de la mateixa per tal de poder manifestar la seva oposició i les seves al·legacions, atès que aquesta decisió és contrària als seus interessos.
- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret fonamental esmentat, que declari que la part recurrent ha d'obtenir una indemnització de 10.000,00 €, més les costes processals de totes les instàncies, o si el Tribunal considera que el quàntum de la indemnització ha de ser declarat per la jurisdicció ordinària, que es declari el seu dret a ser indemnitzada. També demana que en cas que en el moment del pronunciament de la sentència constitucional la inactivitat de la Batllia persisteixi, se l'insti a lliurar una còpia de la totalitat de l'expedient d'execució en un termini de 5 dies hàbils, a continuar l'execució i a traslladar "*l'escrit de terceria de domini presentat per tercer i obertura del procediment contradictori*".

2.2. Argumentació del Ministeri Fiscal

- Després d'exposar la doctrina sobre el dret a un judici de durada raonable, el Ministeri Fiscal constata que en aquesta causa es constaten llargs períodes de temps sense activitat processal.
- Constata també que en les actuacions es recullen les peticions de còpies i de trasllat de la terceria de domini, sense cap resultat. Ans al contrari, es resol la qüestió deixant sense efecte els embargaments sense que consti el seu trasllat a la part recurrent.
- Exposar que d'ençà la demanda d'execució instada el 7 d'octubre del 2009 han transcorregut 12 anys, temps que no es pot justificar ni per l'actitud processal de les parts, ni per la complexitat de l'afer.
- Per aquests motius, el Ministeri Fiscal no s'oposa a la demanda formulada en empara per la part recurrent.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El dret a un procés de durada raonable deriva del dret a un procés degut establert a l'article 10 de la Constitució.

3.2. Els criteris que permeten determinar l'existència o no d'una dilació indeguda en el marc d'un procediment judicial que es desenvolupa davant les jurisdiccions ordinàries són: la complexitat de l'assumpte, i com a corol·lari d'aquest punt la naturalesa de la causa i la durada mitjana del desenvolupament del procediment en afers similars, l'actitud dels tribunals i la de les parts.

3.3. Aquests criteris han estat recordats en nombroses ocasions per aquest Tribunal (veg. per ex. la sentència del 14 de març del 2001, recaiguda en la causa 2000-17-RE, del 10 d'octubre del 2016, recaiguda en la causa 2016-8-RE, de l'11 de juliol del 2019, recaiguda en la causa 2019-21-RE, la del 17 de febrer del 2020, recaiguda en la causa 2019-70-RE, la del 19 de maig de 2020, recaiguda en la causa 2020-34-RE, o més recentment, les sentències del 17 de febrer del 2021, recaigudes en les causes 2020-74-RE, 2020-80-RE i 2020-81-RE, i del 15 de març del 2021, recaiguda en la causa 2020-87-RE); criteris que, d'altra banda, són coincidents amb aquells exposats pel Tribunal Europeu dels Drets Humans.

3.4. D'aquesta causa es desprèn que l'entitat bancària recurrent va presentar la seva demanda en reclamació de quantitat el 21 d'octubre del 2009; que a manca de respectar-se la transacció judicial homologada per la Batllia en aquella mateixa data, el 7 d'octubre del 2011, l'entitat bancària recurrent va demanar-ne l'execució; que si bé el procediment va començar a realitzar-se en un inici, a partir del 4 de febrer del 2019, no es va efectuar cap més acte; i, que l'entitat bancària recurrent ha demanat de manera regular l'actuació de l'òrgan judicial -juny del 2020, març del 2021 i maig del 2021- peticions que no han estat respostes.

3.5. L'absència d'activitat no pot, per tant, ser imputada a l'entitat bancària recurrent, la qual ha sol·licitat de manera regular a la jurisdicció ordinària d'actuar.

3.6. L'objecte del litigi -el procediment d'execució d'una transacció judicial- no presenta una complexitat que pugui justificar l'absència d'activitat judicial durant dos anys i mig.

3.7. Les al·legacions del Ministeri Fiscal conclouen en aquest mateix sentit i manifesten que, en aquest cas, els criteris exposats per la jurisprudència d'aquest Tribunal per valorar la durada irraonable d'un procediment estan reunits.

3.8. Per consegüent, aquest Tribunal atorga l'empara per la vulneració del dret a un judici de durada raonable i declara que la part recurrent té dret a ser indemnitzada.

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar el recurs d'empara interposat per la representació processal de l'entitat bancària BancSabadell d'Andorra, SA.

2. Declarar que s'ha vulnerat el seu dret fonamental a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

3. Declarar que la Batllia s'ha de pronunciar sobre la causa de referència i sobre les peticions de la part recurrent amb la major brevetat possible.

4. Declarar que la part recurrent té dret a ser indemnitzada pels perjudicis soferts.

5. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal de l'entitat bancària recurrent, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 20 de desembre del 2021.

Josep-D. Guàrdia Canela
President

Jean-Yves Caullet
Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy Dominique Rousseau
Magistrat Magistrat